SAMORZĄD
POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Prenumerata kwartalna: 1 złoty polski = frank złoty numer pojedyńczy 40 groszy.	Ogłoszenia zwykłe za tekstem: Cała strona 80 zł. p. ½ strony 40 zł. p. ¼ strony 20 zł. p. ⅛ strony 10 zł. p. drobne ogłosz. po 3 grosze za wyraz.

ORGAN URZĘDOWY POWIATOWEGO ZWIĄZKU KOMUNALNEGO POWIATU BĘDZIŃSKIEGO.

Nr. 4 Będzin, dnia 1. kwietnia 1924 roku. Rok 1

DZIAŁ URZĘDOWY.

Do wszystkich Przedsiębiotsw Handlowych i Przemysłowych położonych w obrębie Pow. Zw. Komun. pow. Będzińskiego.

Ujednostajnienie akcji wpłat pół procent. podatku obrotowego od przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych. --

W związku z okólnikiem Nr. 31 Ministerstwo Skarbu Dep. Pod. D. P. L. 501/III z daty Warszawa dnia 31/I. 1924 r. ogłoszonym w piśmie „Samorząd Powiatu Będzińskiego" Nr. 3 str. 28 w sprawie ujednostajnienia akcji wymiaru i poboru podatku przemysłowego dla przedsiębiorstw sprawozdawczych, zalecam celem uniknięcia pomyłek w pobieraniu tego podatku przez Kasy Skarbowe, a następnie spowodowania słusznego podziału podatku na rzecz Samorządowych Związków Komunalnych działających o własnych statutach, leżących w obrębie powiatu Będzińskiego, aby deklaracje wpłat przedkładane do poszczególnych Kas Skarbowych zawierały następujące dane:

1) Firma.
2) Miejscowość wykonywania przedsiębiorstwa na które został wykupiony odpowiedni patent za który opłaca się podatek.
3) Okres za jaki podatek przypada.
4) Sumę państwowego podatku przemysłowego.
5) Sumę dodatku komunalnego z wymienieniem nazwy Urzędu Samorządowego (t. j. Sejmiku wzgl. miasta . . . . . .)
6) Ogólną sumę wpłaty.

Zaznaczam, że na każdy poszczególny zakład na który wykupiono świadectwo przemysłowe, powinna być sporządzona osobna deklaracja płatnicza, a to stosownie do par. 32 ustawy z dnia 24. XI. 1921 r. Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 45.

Niezastosowanie się do powyższych wskazówek ewentualnie przedkładania mylnych deklaracji, będzie uważane za zatajenie wpłat dodatków komunalnych i pociągnie za sobą skutki z art. 62—67 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z dn 11. VIII. 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747 -

Będzin, dnia 1 kwietnia 1924.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
STAROSTA:
(—) **A. Trzciński.**

WYCIĄG

z protokułu 191-go posiedzenia Wydziału Powiat. z dn. 23 lutego 1924 r. w Będzinie.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego, Przewodniczący starosta A. Trzciński złożył sprawozdanie z wyjazdu do Warszawy w sprawach Pow. Związku Komunalnego zaznaczajac że: a) w sprawie podatku przemysłowego (0,5% od obrotu), na skutek memorjału i interwencji w Ministerstwie — Ministerstwo Skarbu rozesłało do Izb Skarbowych okólne zarządzenie regulujące pobór i podział tego podatku na przyszłość, a co się tyczy podatków za czas przeszły wpłaconych w różnych terminach i w różnych miejscowościach, a należnych Pow. Związkowi Komunalnemu, sprawa przedstawia się gorzej, gdyż należy obecnie ustalić jakie sumy, przez które T-wa Przemysłowe i w których Kasach Skarbowych zostały wpłacone podatki, a wówczas dopiero po należytem umotywowaniu można będzie wszcząć akcję o wypłatę należnych sum; b) w sprawie rekursu na orzeczenie P. wojewody, dotyczące uchylenia uchwały Wydziału Powiatowego, ograniczające przyjmowanie wenerycznie chorych na leczenie do baraku przy szpitalu powszechnym, — rekursu tego w Min. Spraw Wewnętrznych nie odnaleziono i koniecznem jest uzyskanie w Województwie Kieleckiem daty i liczby za którą rekurs ten został przedłożony do Ministerstwa; c) w sprawie podatku od adjacentów drogowych, — uzyskał w Min. Rob. Publ. szczegółowe zarządzenie i statut, na którym można będzie oprzeć rzeczony podatek.

Wydział Powiatowy, po odczytaniu zarządzenia Min. Skarbu w swrawie podatku przemysłowego, sprawozdanie Przewodniczącego przyjął do wiadomości i postanowił:

a) w sprawie podatku przemysłowego — polecić Działowi Finansowemu niezwłocznie przystąpić do zebrania danych, dotyczących należnych Pow. Związkowi Komunalnemu sum z poszczególnych Towarzystw Przemysłowych, z tytułu podatku przemysłowego, a zarządzenie Min. Skarbu ogłosić w najbliższym dzienniku „Samorząd Powiatu Będzińskiego;"

b) w sprawie podatku drogowego — polecić opracować stawki podatku i przedstawić konkretny wniosek na najbliższe posiedzenie Wydziału, jak również zarządzenie Min. Rob. Publ. przesłać w odpisie łącznie ze statutem Zarządowi m. Czeladzi.

Uchwalono.

1. W sprawie wyborów zastępców członków do komisji poborowej zwierząt pociągowych i uprzęży, wystąpić z wnioskiem na Sejmik o powołanie: na miejsce członka Komisji Czesława Bogusławskiego, który został powołany do Komisji Szacunkowej — powołać członka Komisji w Będzinie Jana Gawrona z Czeladzi, a na zastępców powołać:

do komisji w Będzinie:

1) Grzegorza Sadowskiego z Czeladzi.
2) Franciszka Żaka z Zagórza.

do Komisji w Siewierzu:

1) Marcina Moździenia z Toporowic gm. Mierzęcice
2) Franciszka Nowaka z Wojkowic Kościelnych.

do Komisji w Zawierciu:

1) Kazimierza Widerkiewicza majątek Rokitno-Szlacheckie (folwark).
2) Władysława Śliwę z Mrzygłodu.

192-go posiedzenia Wydziału Powiatowego z dnia 1 marca 1924 r.

Rozpatrywano: 1) podanie Akademickiego Koła Zagłębian w Krakowie o udzielenie subsydjum; 2) sprawę nabycia buhaja w związku z uchwałą Wydz. Powiat. z dnia 24. XI. 1923 r. 3) Sprawy gospodarcze; 4) Sprawy personalne 5) Wnioski Działu Zdrowia i Opieki Społecznej 6) Sprawy gminne.

193-go posiedzenia Wydziału Powiatowego z dnia 15 marca 1924 r.

Uchwalono.

1. Stosownie do pisma Magistratu m. Sosnowca z dnia 4 marca r. b. o pokrycie 1/6 wydatków poniesionych na remont lokalu dla Sądu Okręgowego wynoszących od 1, XII. 1923 r. do 1. III. 1924 r. złp. 1.350.82 uchwalono wpłacić do Magistratu m. Sosnowca z budżetu Sejmiku złp. 225.14 jako część przypadającą na Pow. Zw. Komun. pow. Będzińskiego.

2. Stosownie do zaproszenia Głównego Związku Straży Pożarnych w Warszawie z dnia 3. III. 1924 r. do wzięcia udziału w zjeździe inspektorów i instruktorów do spraw pożarnych mający się odbyć w Warszawie w dniach 26, 27, 28 i 29 marca r. b. uchwalono delegować Przewodniczącego starostę A. Trzcińskiego i członka Wydziału Ryszarda Hermana.

3. Zaprosić, w charakterze członka do Komisji Technicznej dla badania celowości wydatków w poszczególnych działach Samorządu Powiatowego inż. Srokowskiego z kop. „Kazimierz" na Niemcach, oraz D-ra Gosiewskiego jako delegata Towarzystwa Lekarskiego w Sosnowcu.

4. Wydelegować na Zjazd Zrzeszenia Samorządów Powiatowych w Warszawie w dniu 30 i 31 marca r. b. Przewodniczącego starostę A. Trzcińskiego i członka Wydziału Ryszarda Hermana.

5. Zawiadomić Pana Wojewodę w sprawie rozbudowy szpitala wenerycznego wspólnie z magistratami o dotychczasowym stanie tej sprawy, że na ten cel przewiduje się w budżecie Sejmiku na rok 1924 sumę złp. 10.000.

6. Wyznaczyć posiedzenie Sejmiku pow. na dzień 3 kwietnia r. b. a następnie posiedzenie Wydziału Powiatowego na dzień 26 marca r. b.

7. Powołać Komisję, dla oszacowania majątku Pow. Związku Komunalnego pow. Będzińskiego potrzebnego przy sporządzaniu bilansu, w składzie następującym: sędziego R. Hermana, inż. M. Czaplickiego i Feliksa Głażewskiego.

8. Zwolnić za pośrednictwem D-ra Pajchla lekarza okręgowego, sanitarjusza kolumny dezynfekcyjnej w Żarkach Stefana Stankowskiego od dnia 1. IV. 1924 r. i zaangażować go z powrotem na warunkach uposażeniowych XIII gr. płac urzędników państwowych plus dodatek komunalny.

9. a) Polecić referentowi rolnemu szybkie załatwienie sprawy otworzenia ambulatorjum w Siewierzu, wyszukanie lokalu, lekarza i inne;

b) Zwołać jaknajprędzej posiedzenie Komisji Rolno-Weterynaryjnej dla przedstawienia Wydziałowi Powiatowemu przez Komisję wniosku odnośnie złożonego przez referenta rolnego programu pracy;

c) wypłacić T-wu Rolniczemu Okręgowemu w Zawierciu subsydjum w wysokości złp. 250 — z budżetu Sejmiku;

d) zakupić w krótkim czasie latarnię do przezroczy z sum oświaty pozaszkolnej, zaś same przezrocza zależnie od przedmiotu z sum przeznaczonych na rolnictwo lub oświatę pozaszkolną.

10. Wypłacić przewidziane w budżecie Sejmiku na rok 1924 subsydja dla:

a) Związku Zakładów Doświadczalnych w Warszawie w wysokości 100 złp.

b) Centralnego Biura Kursów dla Dorosłych w Warszawie 50 złp.

11. Wyjaśnić w sprawie uchwały Wydziału Powiatowego z dnia 5. I. 1924 r. dotyczącej ustalenia przez tenże Wydział Powiatowy etatów pracowników Urzędów Gminnych w pow. Będzińskim, że

1) Ustalone powyższą uchwałą Wydziału Powiatowego etaty pracowników gminnych w Urzędach Gminnych pow. Będzińskiego, należy uważać jako minimalne;

2) W wypadku, gdy Zgromadzenie Gminne uchwali wyższe etaty ze wskazaniem źródła pokrycia — uchwały takie będą przez Wydział Powiatowy zatwierdzane;

3) Wynagrodzenie wójtów nie może być niższe od wynagrodzenia sekretarza, a to w myśl rozporządzenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18. X. 1923 r. Nr. S. Z. 6417/23 w przedmiocie uposażenia wójtów gmin (Okólnik Wydziału Powiatowego z dnia 26. X. 1923 r. L. S. 2780/1/23).

12. Dla zrównoważenia budżetów gminnych dla gmin okręgu rolnego na razie karetek sanitarnych nie zakupywać i sumy na ten cel, o ile budżet jest niezrównoważony wykreślać z budżetu gminnego, ponieważ ustawa z dnia 11. VIII. 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych — nie daje gminom wiejskim należytych dochodów. Powyższe nie dotyczy gmin okręgu przemysłowego — mających pokrycie i budżety zrównoważone.

13. Zatwierdzić obowiązujące dla wszystkich gmin następujące statuty:

a) Statut o poborze samoistnego podatku od przedmiotów spadków i darowizn;

b) Statut o poborze komunalnego podatku od szyldów;

c) Statut o poborze samoistnego podatku od gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa;

d) Statut o poborze podatku od lokali na rzecz gminy pow. Będzińskiego.

14. Zatwierdzić budżety na rok 1924 następujących gmin:

a) gm.	Łagisza na ogólną sumę w dochod. i wydat.			53.290	złp
b) „	Wojkowice Kościelne	„	„	37.591	„
c) „	Rudnik Wielki	„	„	11.097.09	„
d) „	Zagórze	„	„	125.059.91	„
e) „	Olkusko-Siewierskiej	„	„	273.490	„
f) „	Choroń	„	„	29.415.44	„
g) „	Żarki	„	„	65.437.78	„
h) gm.	Pińczyce na ogólną sumę w dochod. i wydat.			23.129	złp
i) „	Grodziec	„	„	108.488.97	„
j) „	Siewierz	„	„	23.775	„
k) „	Mierzęcice	„	„	32.559	„
l) „	Ożarowice	„	„	17.760.52	„
) „	Mrzygłód	„	„	24.763.25	„
m) „	Kromołów	„	„	20.524	„
n) „	Niegowa	„	„	29.830.34	„

Rozporządzenie

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w przedmiocie upoważnienia zarządów gmin do czasowego zajmowania lokali szkolnych w gminie na cele powszechnego nauczania.

Na zasadzie art. 4 Ustawy z dnia 8 sierpnia 1923 r. w przedmiocie upoważnienia zarządów gmin do czasowego zajmowania lokali szkolnych w gminie na cele powszechnego nauczania (Dz U. R P. Nr. 87 poz. 677) zarządza się co następuje:

§ 1. Zezwolenie na czasowe zajęcie lokalu szkolnego po myśli art. 1 wyżej powołanej ustawy może być udzielona jedynie wówczas, jeżeli dla braku pomieszczenia w budynkach szkół powszechnych lub w najętych na ten cel budynkach prywatnych przy jaknajwiększem dopuszczalnem ich wyzyskaniu (przy dwurazowej nauce) nie wszystkie dzieci obowiązane do uczęszczania do szkoły powszechnej mogą korzystać z nauki, oraz jeżeli budynki własne gminy są tak wyzyskane, iż użycie ich w całości lub części na cele szkoły powszechnej jest niemożliwe bez szkody dla innych obowiązków gminy, a w danej miejscowości znajdują się szkoły prywatne jakiegobądź typu, których pomieszczenia nie są wyzyskane dla nauki przez dzień cały.

§ 2. Zarząd gminy obowiązanej na zasadzie Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U.R.P. Nr. 18 poz. 143) do utrzymywania publicznych szkół powszechnych złoży wniosek swój w tym przedmiocie, skierowany do właściwego Kuratora okręgu szkolnego na ręce Inspektora szkolnego, a w okręgach szkolnych: lwowskim i krakowskim na ręce Rady Szkolnej Powiatowej.

Dla poparcia swej prośby, zarząd gminy winien podać:

1) ogólną ilość dzieci obowiązanych do uczęszczania do szkoły powszechnej w danej miejscowości (danym obwodzie szkolnym),

2) ilość czynnych oddziałów szkół powszechnych (szkoły powszechnej) w tej miejscowości (obwodzie szkolnym),

3) sposób ich umieszczenia,

4) ilość dzieci w danej miejscowości (obwodzie szkolnym) podlegających obowiązkowi szkolnemu, które dla braku pomieszczenia z nauki korzystać nie mogą,

5) czy budynki, którymi gmina rozporządza, są tak wyzyskane, że użycie ich w całości lub części na potrzeby szkoły powszechnej jest niemożliwe bez szkody dla innych obowiązków gminy,

6) starania poczynione przez zarząd gminy lub organy samorządu szkolnego w gminie celem uzyskania pomieszczenia drogą najmu i powody ich ujemnego wyniku,

7) nazwę i rodzaj szkoły, której zajęcie jest zamierzone, imię, nazwisko i adres osoby utrzymującej tę szkołę,

8) wymienienie dni w tygodniu i godzin, w których pomieszczenie to jest wolne,

9) czy zarząd gminy porozumiewał się już z utrzymującym odnośną szkołę prywatną co do użytkowania jej pomieszczenia w godzinach wolnych od nauki i z jakim skutkiem (ewentualną korespondencję należy dołączyć do podania).

W podaniu może być wymienionych kilka szkół do wyboru kuratora.

§ 3 Inspektor szkolny udzieli odpis wniosku utrzymującemu szkołę, której zajęcie jest zamierzone, zaznaczając, iż w ciągu dni 7 od dnia otrzymania zawiadomienia przysługuje jej prawo wniesienia dor Kuratorjum na ręce inspektora szkolnego zarzutów pzeciwko zajęciu szkoły.

§ 4. Po przeprowadzeniu przez inspektora szkolnego potrzebnych dochodzeń, Kurator okręgu szkolnego wydaje na piśmie orzeczenie w przedmiocie zajęcia o ile nie jest odmownem. W razie zezwolenia na zajęcie, orzeczenie winno oznaczyć ilość pomieszczeń dozwolonych do zajęcia, w razie potrzeby z opisem położenia tych pomieszczeń w stosunku do pomieszczeń nie podlegających zajęciu, termin kalendarzowy, od którego, okres czasu, na który i godziny, ewentualnie dnie i tygodnie, przez które pomieszczenia te mają być zajęte, wreszcie warunki, jakie mają być zachowane ze względów zdrowotnych i pedagogicznych.

Orzeczenie to przesyła Kurator Inspektorowi szkolnemu w trzech egzemplarzach celem doręczenia Zarządowi gminy i osobie utrzymującej szkołę, której zajęcie zostało zdecydowanem.

Przeciwko orzeczeniu Kuratora niema odwołania w normalnym toku instancji administracyjnych.

§ 5. W zezwoleniu na zajęcie lokalu szkoły prywatnej mieści się także zezwolenie na używanie sprzętów w danych pomieszczeniach się znajdujących, natomiast używanie pomocy naukowych i biblioteki pozostawione jest osobnej umowie gminy z osobą utrzymującą szkołę prywatną.

§ 6. Po uzyskaniu zezwolenia zarząd gminy zawiera z utrzymującym szkołę umowę o wysokość czynszu za używanie pomieszczeń i sprzętów szkolnych. W braku porozumienia ma zastosowanie art. 3 z dnia 8 sierpnia 1923 r. w przedmiocie upoważnienia zarządów gmin do czasowego zajmowania lokali szkolnych w gminie na cele powszechnego nauczania (Dz. U. R. P. Nr. 87 poz. 677).

Zajęcie pomieszczeń następuje jednak bezzwłocznie bez względu na to, czy i w jaki sposób ustalono wysokość czynszu.

§ 7. Gdyby zaszła potrzeba przymusowego wykonania orzeczenia Kuratora okręgu szkolnego dokonywuje tego władza administracyjna I instancji na żądanie władzy szkolnej.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) **Głąbiński.**

TARYFA

Na podwody dla funkcjonarjuszów państwowych i komunalnych w powiecie Będzińskim. uchwalono na posiedzeniu 187-em Wydziału Powiatowego Sejmiku Będzińskiego w dniu 28 stycznia 1924 r., obowiązująca od dnia 1 lutego 1924 roku.

Nazwa miejscowści w której niniejsza taryfa obowiązuje.	Jednokonna podwoda			Dwukonna podwoda		
	Za 1 godz. złp.	Za pół dnia złp.	Za cały dzień złp.	Za 1 godz. złp.	Za pół dnia złp.	Za cały dzień złp.
Miasto Będzin i inne	0.4	2.	4.	0.6	3.	6.
Wszystkie gminy powiatu Będzińskiego	0.35	1.75	3.5	0.5	2.5	5.

UWAGA: I. Długość dnia 8 (osiem) godzin. — Szybkość jazdy przy przewożeniu osób do 8 klm. zaś przy przewożeniu ciężarów od 3 do 4 klm. na godzinę. — Wynajmujący podwodę nie ma obowiązku żywienia furmana i koni. — Czas za który się należy wynagrodzenie liczy się od chwili użycia aż do zwolnienia. —

II. Taryfa powyższa jest maksymalna.

III. Złp. = frankowi waloryzacyjnemu. —

BĘDZIN, dnia 31 stycznia 1924 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
STAROSTA: (—) A. Trzciński.

Regulamin

Powiatowej Komisji Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej powiatu Będzińskiego.

§ 1.

Powiatowa Komisja Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej jest organem opinjodawczym, wnioskującym, kontrolującym względnie wykonawczym w granicach niniejszego regulaminu i odnośnych postanowień Wydziału Powiatowego i Sejmiku.

§ 2.

Ogólnie do zakresu przez P. K. Zdr. Publ. i Op. Sp. należy:

1) Inicjowanie, wnioskowanie i opinjowanie we wszystkich sprawach zdrowotnych i Opieki Społecznej powiatu Będzińskiego, należących do zakresu działalności samorządu powiatowego i gminnego.

2) Wykonywanie spraw z dziedziny zdrowia i opieki przekazanych Komisji przez Wydział Powiatowy i Sejmik, a w szczególności:

a) nadzór i kontrola ogólna stanu zdrowotnego powiatu, instytucji i urządzeń komunalnych pod względem gospodarczym i sanitarnym, działalności opiekuńczej niewydzielonych gmin powiatu.

b) Zarządzanie i administrowanie majątkiem, na cele opiekuńcze powiatu przeznaczonym, a pod nadzór powiatowej Komisji Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej oddanym.

c) Kontrolowanie działalności zarządów zakładów i miejscowych Komisji Opieki Społecznej pod względem ogólno-administracyjnym.

d) Opinjowanie o potrzebie uruchomienia i zakładania nowych, wzgl. zwijania lub reorganizowania nieudolnie funkcjonujących zakładów zdrowotnych i opiekuńczych, tudzież organizacji opiekuńczych powiatowych.

e) Opinjowanie o potrzebie udzielania subsydjów i o ich wysokości na cele zdrowotne i opiekuńcze, z funduszów samorządu powiatowego gminom niewydzielonym, organizacjom i zakładom opiekuńczym, tudzież opinjowanie o pomocy materjalnej z funduszów państwowych przed odnośnemi władzami państwowemi.

f) Opracowanie na każdy rok budżetu na cele zdrowotne i opiekuńcze powiatu.

g) Koordynowanie działalności zdrowotnej i opiekuńczej gmin w powiecie, prywatnych instytucji opiekuńczych, zakładów opiekuńczych i im pokrewnych, z działalnością Powiatowej Komisji Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej.

h) Uzupełnianie działalności opiekuńczej instytucji i zakładów opiekuńczych z działalnością samorządu powiatowego w zamian za dostarczanie im stosownej pomocy i poparcia, wzgl. na zasadzie osiągniętego z nimi porozumienia.

j) Statystyka instytucji zdrowotnych i opiekuńczych na terenie powiatu, tudzież osób z opieki tych instytucji korzystających.

k) Zwoływanie wspólnych konferencji z przedstawicielami gminnych Komisji Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej.

l) Współdziałanie z czynnikami rządowymi, w wykonaniu spraw zdrowotnych i opiekuńczych na terenie samorządu powiatowego.

§ 3.

Do zakładów, instytucji i towarzystw zdrowotnych i opiekuńczych, których zakładanie, utrzymywanie wzgl. wspieranie poleca § 2-gi, należą:

a) szpitale o charakterze powszechnym, dla chorób zakaźnych, gruźliczych, towarzystwa hygieniczno-lekarskie, poradnie dla matek wraz z kroplą mleka i t. p.

b) żłóbki dziecięce, schroniska sieroce, bursy sieroce, warsztaty i domy dla sierot, tudzież pozostających bez żadnej opieki ochronki, oraz inne zakłady wychowawcze dla dzieci i młodzieży.

c) przytuliska dla starców, kalek i niezdolnych do pracy, zakłady dla uzdrowieńców, domy noclegowe, instytucje doraźnej pomocy w wypadkach żywiołowych i kolonje letnie.

d) zakłady, mające na celu walkę z alkoholizmem, żebractwem i włóczęgostwem, patronaty opieki nad więźniami i ich rodzinami.

e) ekonomicznie słabe zrzeszenia i związki o charakterze samopomocy i powiatowe związki inwalidzkie.

§ 4.

Środki materjalne, będące podstawą działalności Komisji w dziedzinie zdrowotnej i opiekuńczej powiatu, są uwidocznione corocznie w budżecie samorządu powiatowego.

§ 5.

Powiatowa Komisja Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej przedkłada swoje decyzje Wydziałowi Powiatowemu w formie wniosków, uchwalonych na plenarnych posiedzeniach i ujętych w protokule komisji.

§ 6.

Powiatowa Komisja Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej składa się z 7-iu członków, wybranych przez Sejmik Powiatowy, w tem najmniej dwuch lekarzy, przedstawionych przez Towarzystwo Lekarskie.

§ 7.

Powiatowa Komisja Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej ma prawo powoływać do swego grona rzeczoznawców, którzy biorą udział w posiedzeniach z głosem doradczym.

§ 8.

a) Na posiedzeniach, na których są omawiane sprawy komunalnych instytucji zdrowotnych i opiekuńczych, mogą brać udział kierownicy tych instytucji z głosem doradczym.

b) W posiedzeniach mogą brać udział z głosem doradczym miejscowi przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 9.

a) Mandaty członków Komisji trwają do końca kadencji Sejmiku;

b) W razie wygaśnięcia mandatu członka Komisji przed upływem kadencji Sejmiku — Sejmik uskutecznia wybór dopełniający.

§ 10.

Przewodniczącego Komisji, którym jest z urzędu członek Wydziału Powiatowego i jego zastępcę, komisja wybiera z pośród swego grona zwykłą większością głosów.

§ 11.

Członek Komisji, który bez usprawiedliwienia powodów opuścił trzy kolejne posiedzenia, traci mandat.

§ 12.

Do przygotowania pewnych spraw, Powiatowa Komisja Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej, może powoływać podkomisje.

Podkomisje mogą być stałe lub czasowe.

§ 13.

Posiedzenia Komisji zwołuje Przewodniczący Wydziału Powiatowego w miarę potrzeby, wszakże nie rzadziej jak raz na miesiąc.

Komisja może być również zwołana na żądanie conajmniej 3-ch członków.

§ 14.

Porządek dzienny na posiedzenie przygotowuje Kierownik Działu Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej, który jest jednocześnie referentem spraw.

Sprawy na posiedzeniu może również referować każdy członek Komisji, o ile Komisja mu to zleci.

§ 15.

Do zawiadomienia członków o posiedzeniu, winien być dołączony porządek obrad.

§ 16.

Posiedzenie jest prawomocne przy udziale przynajmniej 4-ch członków, w tej liczbie przewodniczącego lub jego zastępcy.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, w razie równości głosów — głos przewodniczącego przeważa.

§ 17.

Z każdego posiedzenia winien być spisany protokuł, który podpisuje przewodniczący i protokulant.

Protokuł na posiedzeniu prowadzi Kierownik Działu Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej, lub wyznaczony urzędnik biura Wydziału Powiatowego. Protokuły są odczytywane i przyjmowane na następnem posiedzeniu Komisji, przy czem poprawki do protokułu z poprzedniego posiedzenia, są uskuteczniane w protokule bieżącego posiedzenia.

§ 18.

Protokuły z posiedzenia Komisji przechowuje składnica biura Wydziału Powiatowego.

Członkowie Komisji otrzymują protokuły w odpisach.

§ 19.

W razie nieodbycia się posiedzenia zwołanego w dwuch kolejnych terminach, Kierownik Działu Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej przedkłada sprawy, które miały być przedmiotem obrad Komisji na posiedzenie Wydziału Powiatowego, celem uzyskania właściwej decyzji.

W razie pilnej potrzeby, może Kierownik Działu wnieść na posiedzenie Wydziału Powiatowego sprawy, które nie były jeszcze wniesione na porządek dzienny Komisji.

Sprawy załatwione przez Wydział Powiatowy bez rozpatrzenia Komisji, Kierownik Działu podaje Komisji do wiadomości w formie sprawozdania.

§ 20.

Członkowie Komisji sprawują swoje czynności honorowo, jednak otrzymują djety i zwrot kosztów podróży, wysokość których ustala Sejmik.

Będzin, dnia 16 stycznia 1924 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
STAROSTA (—) A. Trzciński.

Dział nieurzędowy.

Przedmioty opodatkowania.

W związku z ustawą o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, rezultatem czego wyszukiwanie źródeł dochodów na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z gospodarką samorządową, przytoczę tu, jakie przedmioty podlegały opodatkowaniu w wiekach ubiegłych.

Czy były jednak te podatki słuszne, czy nie słuszne zagłębiać się w tę sprawę nie będziemy.

Wiemy dobrze, że podatki ani danina, nie są wynalazkami czasów nowoczesnych, w Dreźnie bowiem już w roku 1488 musiał każdy płacić 2 proc. od każdego majątku na spłatę długu państwowego. W Niemczech, gdzie pieniądze koncentrowały się przeważnie w rękach żydów, były na nich nałożone rozmaite podatki.

W całem państwie niemieckiem, musiał w wiekach średnich żyd płacić trzeci fenig podatku dla korony, oprócz tego każdy żyd lub żydówka doszedłszy do wieku lat 12-tu musiał złożyć guldena reńskiego podatku.

Podczas panowania Fryderyka I pruskiego, każdy żyd „Schutzjude" płacić musiał 100 dukatów.

W ustawie podatkowej za tegoż panującego, znajdujemy rozporządzenie, że wszystkie niezamężne niewiasty w wieku między 20 a 40-tym rokiem życia, podlegają „akcyzie" talara, w celu zachęcania takowych do małżeństwa.

W Saksonji niższej, każdy kawaler, który doszedł do wieku 50 lat 3 miesięcy i 3 dni życia, uznany był za członka tego „stanu" i odbierano mu prawo rozporządzania własnym majątkiem, „jako, że przeciw przepisom Boskim wzgardził stanem małżeńskim."

— Po wojnie trzydziestoletniej 1618—1648 r. i w innych częściach Niemiec, karano surowo bezżennych.

Przemyślny urząd podatkowy umiał także należycie obciążać mężczyzn i kobiety, którzy przykładnie w stadłach małżeńskich żyli.

W Spandawie pod Berlinem, dopiero w roku 1916 zniesiono podatek od wózków dziecięcych, podatek jednej marki rocznie za prawo jeżdżenia takim wózkiem po chodniku.

We wsi Hoernitz nauczyciel aż do roku 1875 pobierał opłatę za wypisywanie metryk. Po ustawie z roku 1875, dochody te odpadły, lecz aby nauczycielowi to wynagrodzić, pobierał on 1 markę 50 fen. od każdego dziecka, które przyszło na świat, nawet gdy umarło przed chrztem.

W Holandji, gdzie panuje upodobanie do zaopatrywania noworodków w szereg imion, wprowadzono w roku 1915 podatek od imion.

W epoce krynolin, podatek od sukni stosowany był do jej objętości. W Rzymie w 1727 roku zniesiono jednak ten podatek, który zniechęcał kobiety do uczęszczania do kościoła.

W roku 1694 w Saksonji, były podatki od wszelkich' srebrnych, złotych i jedwabnych części ubrania, od kapelusza, bucików, peruk i pojazdów.

Fryderyk I natychmiast zaprowadził te podatki w Prusach, dodając jeszcze podatek jednego grosza od pończoch. Czwarta część wartości peruki szła na podatek, a że dobra peruka kosztowała do 300 dolarów, skarb miał przez to duży dochód. Pojazdy płaciły podatek ze względu na to, że rujnowały bruk.

Oryginalny był tak zwany podatek „gaensedrecksteuer" od gęsi pędzonych z b. Kongresówki na Śląsk, który zaprowadzono w roku 1910 w miasteczku granicznem, pobierając 1 fenig od każdej przepędzanej gęsi.

Podatek od kart, gier i loterji znany już jest w XVIII wieku. Podatki od jadła i napoju znane są już podczas wojny trzydziestoletniej 1618 — 1648 r. z wojny szmalkaldzkiej w 1546 r.

Pierwszy podatek od piwa wymyślił w początkach XV wieku książę Albrecht z Anhalt i przeprowadził go pomimo oporu piwowarów, którzy dwukrotnie z protestem jeździli do cesarza.

Podatek od piwa napotkał w roku 1484 na opór miasteczek w Marchji i sprawa zakończyła się dla przywódców oporu więzieniem i nawet krwawym sądem.

Kawa i tytoń były w wielu krajach opodatkowane zaraz po wprowadzeniu, a że woń prowadziła często do odkrycia winowajców, którzy hołdowali takiemu wówczas zbytkowi, a uniknąć tego podatku pragnęli, w niektórych krajach i miastach, jak np. w Berlinie, byli przy podatkach tych osobni t. zw. „wywąchiwacze".

Kawę pić wolno było tylko szlachcie, wysokim urzędnikom i duchowieństwu, którym wystawiano osobne uprawniające dokumenty.

W Prusach w XVI wieku musiał każdy chcący pić kawę, cherbatę lub czekoladę, opłacać pozwolenie, które kosztowało 2 dolary rocznie.

Z. Rembowski.

Podatek kawalerski. Radzie Miejskiej w Warszawie złożono petycję proponującą wprowadzenie „podatku kawalerskiego" który byłby ściągany od ludzi bezżennych, przekraczających 25-ty rok życia. „Kto nie chce stwarzać rodziny, piszą projektodawcy— aby państwu przysparzać obywateli, ten działa na jego szkodę, przeważnie marnotrawiąc pieniadze. Dla tego będzie słusznem i sprawiedliwem, ustanowienie takiego podatku".

Gmina Mrzygłód pow. Będzińskiego również nie pozostała w tyle, na jednem z ostatnich bowiem posiedzeń Rady Gminnej, postanowiono wystąpić na Zgromadzenie Gminne o wprowadzenie podatku od kawalerów i opracowano odpowiedni statut.

Miodówka jabłoniowa i jej zwalczanie.

— Do niebezpiecznych szkodników sadów jabłoniowych należy owad, pokrewny mszycom i trochę do nich podobny, koloru jasno-zielonego, o dwuch parach przezroczystych skrzydeł, zwany miodówką jabłoniową.

— Miodówka ukazuje się na jabłoniach na wiosnę, ku końcowi kwietnia. Wylęga się ona z jajek, złożonych na gałązkach jabłonek w pobliżu pączków w zagięcia i zmarszczki kory. Młode miodówki są barwy szaro-żółtej i nie posiadają narazie skrzydeł. Załażą one pomiędzy rozwijające się listki i pączki kwiatowe jabłonek i wysysają z nich soki odżywcze.

Wskutek ssania, listki marszczą się, więdną i powoli usychają. Pączki kwiatowe nie rozwijają się i też usychają. A gdy nawet pączki rozwiną się w kwiaty, to tworzą się z nich jabłka bardzo drobne, które z czasem więdną i opadają.

Często jednak uschnięte zawiązki jabłek siedzą długi czas na gałęziach. Takie zczerniałe i uschnięte liście, pączki kwiatowe i zawiązki jabłek na drzewach, opadniętych przez miodówkę jabłoniową, rzucają się w oczy już zdaleka w czerwcu i lipcu.

— Miodówka jabłoniowa jest owadem bardzo małym (koło czterech razy mniejszym od zwykłej muchy), i dlatego trudno ją dostrzedz na wiosnę, gdy siedzi ukryta wśród młodych listków i pączków kwiatowych. Jeżeli jednak rozchylić palcami takie listki i pączki, to (gdy miodówek jest dużo) łatwo zauważyć, że te listki i pączki są jakby posklejane lepkiemi białawemi nitkami i kuleczkami.

— Wśród tych kuleczek siedzą młode brudnożółte miodówki. Kuleczki lepkie są ich odchodami. Mniej więcej po dwuch tygodniach od wylęgnięcia się z jajek, wyrastają u młodych miodówek zaczątki skrzydełek. Miodówki w tym czasie są barwy jasnozielone. Ku końcowi (niekiedy wcześniej) skrzydełka są już duże, i wtedy miodówki zaczynają skakać i latać. Przelatują one z liści na liście z szumem przypominającym uderzenie kropel drobnego deszczu o liście. Szum ten pochodzi od podskoków miodówek. Łatwo to zauważyć, gdy się lekko potrząsa gałęźmi jabłonki; dużo owadów spada jednocześnie na ubranie.

W tym czasie miodówki choć tak samo jak i młode. wysysają soki z liści, wielkich szkód już nie wyrządzają, ponieważ liście są już duże, a drzewa okwitły. W drugiej połowie lata, samice miodówki zaczynają składać jajka na gałązkach jabłonek w pobliżu pączków i składają je do późnej jesieni. Jedna samica może złożyć przeszło 100 jajek. Jajka koloru żółto-czerwonego zimują, i dopiero na wiosnę następnego roku lęgną się z nich młode miodówki. Na jesieni, ku końcowi października, wszystkie miodówki giną. Gdy jesień ciepła, to jeszcze w listopadzie można zauważyć na więdnących liściach jabłonek ostatnie miodówki.

Jak niszczyć miodówkę jabłoniową?

— Miodówka znacznie zmniejsza urodzaj jabłek. W roku 1919 pokazała się ona w wielkiej ilości w różnych okolicach Polski i w dużym stopniu wpłynęła na nieurodzaj jabłek, pomimo, że drzewa kwitły

bardzo obficie (np. w ziemi Lubelskiej, w miejscowościach: Puławy, Kazimierz i Józefów nad Wisłą, Nałęczów i inne). Właściciele i dzierżawcy sadów owocowych powinni we własnym interesie starać się o niszczenie tego szkodnika. Walkę z miodówką jabłoniową prowadzić można różnymi sposobami, zależnie od pory roku. Na wiosnę niszczy się jajka miodówki, przed wylęganiem się z nich młodych owadów.

W lecie (w pierwszej połowie) tępi się szkodnika, gdy jest już zupełnie wyrośnięty, nim przystąpi do składania jajek, a więc w czerwcu i lipcu.

Wybór odpowiedniego czasu do walki z miodówką jabłoniową jest bardzo ważny i od tego zależy pomyślny wynik walki.

I. Tępienie jajek miodówki: Do tępienia jajek miodówki jabłoniowej, stosuje się skrapianie gałązek jabłonek płynami zabijającymi, jak np. wyciągiem z liści i łodyg gorszego gatunku tytuniu — machorki, mieszaniną nafty z wodą mydlaną (mydlinami).

Wyciąg tytuniowy przyrządza się w następujący sposób: moczy się 1 funt suchych liści i łodyg machorki w 12 kwartach wody w ciągu 5 dni. Potem gotuje się tę wodę z liśćmi przez 3—4 godzin i odcedza płyn przez płótno. Do tego wyciągu tytuniowego dodaje się jeszcze 2 lub 3 razy tyle wody deszczowej i skrapia się gałęzie jabłonek 3 razy w ciągu drugiej połowy kwietnia (póki nie zaczną rozwijać się pączki) za pomocą opryskiwaczy tornistrowych, rozpylaczy ogrodowych, a w braku tych przyrządów smaruje lub skrapia się zwykłym pędzlem do bielenia ścian.

Mieszaninę nafty z wodą mydlaną przyrządza się w następujący sposób: najprzód rozpuszcza się w kwarcie gorącej wody 3 łuty zwykłego lub szarego mydła i po dolaniu 2 kwart nafty, trzeba mieszaninę, póki jeszcze ciepła, bełtać w zamkniętej butelce przez 20 minut (robić najlepiej w porcjach, np. po ćwierć kwarty wody i pół kwarty nafty w butelce). Po zbełtaniu powinno się otrzymać białą, gęstawą jak śmietana, mieszaninę nafty z wodą mydlaną. Jedną kwartę takiej mieszaniny dodaje się mieszając do 13 kwart letniej wody deszczowej, i płyn do skrapiania jest gotów. Skrapia się nim gałązki jabłonek 2 lub 3 razy od połowy marca do połowy kwietnia, jednak przed rozwijaniem się liści, którym płyn ten szkodzi. Do skrapiania używa się rozpylaczy, które nie mają części z gumy, gdyż nafta psuje gumę. W braku rozpylaczy i innych przyrządów do skrapiania, można użyć zwykłego pędzla do bielenia i skrapiać nim lub smarować cieńsze gałęzie.

Gdy się ma większe sady jabłoniowe i trzeba przygotować więcej mieszaniny naftowo-mydlanej, to należy przyrządzać ją w beczkach, oczywiście z zachowaniem podanego wyżej przepisu. Mieszaninę nafty z wodą mydlaną przerabia się i bełta za pomocą szprycy ogrodowej, wciągając w nią płyn i wypuszczając. Naturalnie że skrapianie trzeba stosować tylko wtedy, gdy miodówka wystąpiła licznie, to jest, gdy na końcach gałązek będzie dużo żółtawo-brunatnych jajeczek. Ponieważ jednak, jajeczka te są bardzo drobne, i nie każdy łatwo je zauważy, więc trzeba oglądać jabłonki w ciągu lata. O ile w lecie wśród liści było dużo miodówek skrzydlatych, to należy oczekiwać, że będzie dużo jajek i zarządzić tępienie ich na wiosnę za pomocą skrapiania wymienionym płynem. Wreszcie przez przycinanie końców gałązek na wiosnę, (w lutym, marcu) można usunąć dużo jajek złożonych na tych gałązkach; dzięki przycinaniu, mniej młodych miodówek wylęgnie się.

II. Tępienie miodówki dojrzałej: W lecie tępi się skrzydlate miodówki w ten sposób, że w sadach między jabłonkami kadzi się dymem z suchych liści i badyli machorki. Układa się między drzewami co 30 łokci niewielkie kupki słomy (koło 2 funtów w każdej), na które sypie się 3—4 funtów liści i badyli machorki i z wierzchu przykrywa się je słomą (też około 2 funtów). Robić to trzeba w wilgotny i spokojny dzień, najlepiej po deszczu, wieczorem, a lepiej jeszcze wcześnie rano. Wszystkie kupki podpala się jednocześnie. Po paru godzinach takiego dymienia, giną masy miodówek i spadają z drzew na ziemię. Słoma powinna być trochę wilgotna, aby kupki nie spaliły się prędko. Dymienia trzeba urządzać od połowy czerwca najdalej do połowy sierpnia, później bowiem miodówka składa jajeczka, których dym nie niszczy.

**Państwowy Instytut Naukowy
Gospodarstwa wiejskiego w Puławach.**

Przymus małżeństwa po wojnach w wiekach ubiegłych.

Zawsze i wszędzie podzielali politycy i mężowie stanu zdanie, że im bardziej kraj dany jest zaludniony, tem większe jego jest bogactwo. Dlatego też prawodawstwo starało się po wojnie o ułatwienie zawierania małżeństw, aby w ten sposób wynagrodzić straty poniesione w ludziach przez wojny.

Uczeni starego testamentu wyjaśniają, że małżeństwo jest obowiązkiem każdego mężczyzny, który ukończy ośmnasty rok życia.

Opierając się na powyższych zapatrywaniach wprowadzono nawet podatek kawalerski, który wprowadzono jako obowiązujący w r. 365 przed Chr. za czasów panowania Camillusa.

Wysokość danego podatku nie jest nam jednak znaną, pewną jednak jest rzeczą, że ściągano ten podatek bezwzględnie.

Surowsze były przepisy prawne w tej sprawie, cesarza Augusta ogłoszone pod nazwą „lex Julia et Papia Poppea". Według tych przepisów, musiał obowiązkowo wstępować w zwiazki małżeńskie każdy mężczyzna będący w wieku 25 do 50 lat życia i każda kobieta 20 do 50 lat wieku.

Wdowiec lub wdowa utraciwszy swą drugą połowę, powtórnie wstępować musieli w związki małżeńskie, pozostając w stanie wdowim nie dłużej niż dwa lata.

— Strony rozwiedzione mogły pozostać wolne przez półtora roku tylko.

Niezaślubieni nie mogli wejść w posiadanie spadku, a małżeństwa bezdzietne dziedziczyły tylko połowę, o ile zaś szło o spadek po jednej lub drugiej stronie — tylko dziesiątą część spadku.

— O ile zaś na ich miejsce nie znaleziono innych prawnych spadkobierców, posiadających dzieci, spadek taki przechodził na rzecz skarbu państwa.

Czy nie słusznem byłoby i u nas wprowadzić to prawo? Skarb państwa w bardzo krótkim czasie posiadałby olbrzymie kapitały, oraz majątki ruchome i nieruchome przynoszące większą korzyść.

— Obowiązkiem ojca każdego było dawanie posagu córkom.

Gdy rodzice wzbraniali dzieciom małżeństwa zadość uczynić prawu niniejszemu, wkraczało w to państwo. Obywatele, posiadający: w Rzymie 3 dzieci, we Włoszech 4-ro, a w prowincjach 5-ro, zwolnieni byli od płacenia publicznych danin.

— We Francji, za czasów Colberta, każdy obywatel, który ożenił się przed ukończeniem 20-go roku życia, zwolniony był od opłaty wszystkich podatków aż do ukończenia 25 lat.

— Podobne prawa obowiązywały w Sabaudji i Hiszpanji. W tej ostatniej rycerz, wolny był od służby wojskowej przez cały czas choroby żony.

— Nawet w Rosji w roku 1607 ukazała się ustawa, wedle której właściciel ziemski miał nakazane, aby swych poddanych łączył w związki małżeńskie, chłopców przed 20-tym rokiem życia, dziewczęta zaś przed 18-tym.

— Gdyby tego zaniedbał, poddanym przysługiwało prawo domagania się wolności.

— W Hannowerze i Brunświku spadek po kawalerze przypadał nie krewnym, lecz państwu.

— Najciekawszem jednak było prawo, że skazany na śmierć zostawał ułaskawiony i otrzymywał wolność, jeżeli znalazła się osoba, chcąca go poślubić. Podobny wypadek zdarzył się w Szwajcarji w r. 1725-tym.

— Za liczne kradzieże i włóczęgostwo skazano tam na karę śmierci pewną młodą dziewczynę i gdy zabierano się do wykonania wyroku, zgłosił się czeladnik garbarski z oświadczeniem, że chce ją poślubić.

— Nie widział jej nigdy przed tem, ani z nią nie mówił, zachwycił się jednak jej urodą od pierwszego wejrzenia i od razu powziął plan poślubienia jej.

— Sąd zgodził się na propozycję, zaślubił ich bezzwłocznie na miejscu i jak piszą kroniki, młoda para żyła długie lata w szczęściu i dobrobycie.

— Prawodawstwo nasze winno zwrócić uwagę na powyższe, aby przedewszystkiem ułatwić zawieranie małżeństw i przeprowadzania rozwodów małżeństw niedobranych, jak również sprawę spadkową i podatek.

Z. Rembowski.

G. Kobylecki.

Działalność Samorządu Powiatowego Będzińskiego w sprawach opieki społecznej.

(dokończenie)

W dziedzinie opieki nad dorosłymi, Powiatowa Komisja Opieki Społecznej: poczyniła starania uwieńczone, już w kilku wypadkach pomyślnymi rezultatami, co do wyszukiwania licznie znachodzących się w powiecie będzińskim, fundacji, legatów i zapisów w nieruchomościach, na rzecz starców i .staruszek, kalek i wogóle niedołężnych fizycznie; po zgromadzeniu funduszów, uzyskanych z subwencji od samorządu powiatowego i częstokroć gminnego, odremontowała w części nielicznie istniejące w powiecie i prawie, że doprowadzone do ruiny, domy przytulisk dla starców i staruszek, czyniła usilne zabiegi, przed wejściem w życie ustawy o opiece społecznej, by zapewnić ubogim zamieszkałym w przytuliskach, przy pomocy subwencji wojewódzkiej, tudzież samorządu powiatowego i gminnego - opiekę i w granicach możności finansowej, bodaj najskromniejsze utrzymanie; w wypadkach nadających się do ostatecznego załatwienia, uskuteczniała przez angażowanego geometrę odnalezienie pierwotnych granic gruntów i wogóle majątków dobroczynnych, wraz z ich okopcowaniem; czyni nadal energiczne starania, by nie było w niedalekiej przyszłości gminy w powiecie, nie posiadającej gminnego przytuliska dla ubogich, a zatem, aby częstokroć zwodnicze losy życia, zezwoliły mieszkańcom powiatu niefortunnymi losami dotkniętymi, znaleść przynajmniej w ten sposób bez troski pomieszczenie; poczyniła już zabiegi, na mocy obowiązującej od dnia 21.III. 1924 r. ustawy o opiece społecznej, w kierunku oparcia całokształtu gminnej opieki nad starcami i wogóle dorosłymi, o gminne związki komunalne, z finansowym współudziałem samorządu powiatowego.

Dla uplastycznienia dążeń Komisji przedsięwziętych i po części ukończonych, w kierunku formalnego uporządkowania przedawnionych i wielce zaniedbanych spraw gruntów dobroczynnych w powiecie, niech posłuży następujący przykład: W osadzie Siewierz tut. powiatu istniał od najdawniejszych lat i jak ślady wskazują, już częściowo w roku 1648, majątek dobroczynny, pochodzący z legatów i zapisów ludzi dobrej woli, na rzecz starców i staruszek miasta Siewierza, składający się w roku 1922 z budynku, w połowie zrujnowanego, oraz gruntów w 12-tu oddzielnych obszarach, łącznie około 49 mórg ziemi w tem około 28 mórg młodego lasu. Po rozciągnięciu opieki nad tym majątkiem przez Pow. Komisję Opieki Społecznej i Wydz. Powiat. i następnie przekazaniu go w zastępstwie Sejmiku, pod administrację Chrześcijańskiego T-wa Dobroczynności w Siewierzu z prezesem ks. Kan. Fr. Staszkiewiczem, całość majątku przedstawia się obecnie w ten sposób, że budynek omawianego przytuliska, jest w całości z funduszów Sejmiku i gminy Siewierz zremontowany i przystosowany na wygodne pomieszczenie z górą 12 osób, natomiast granice wspomnianych gruntów dobroczynnych, zostały przez angażowanego przez Wydział Powiatowy geometrę odnalezione i oznaczone, w drodze okopcowania. Następnie grunty zostały przez wspomniane T-wo Dobroczynności w Siewierzu, na podstawie formalnej licytacji oddzierżawione mieszkańcom Siewierza na dogodnych dla spraw dobroczynnych warunkach, i opartych na zasadach waloryzacji. Dochody uzyskane przez T-wo Dobroczynności z dzierżawy gruntów, za wyłączeniem młodego lasu, są obracane tylko na pokrywanie niezbędnych potrzeb staruszek przebywających obecnie w liczbie 9-ciu w przytulisku. W końcu, mając na uwadze nieodzowność zagwarantowania tytułu własności omawianego majątku na cele wyłącznie dobroczynne, Komisja opracowała projekt statutu wieczystej fundacji tego majątku i przedłożyła go po akceptacji Wydziału Powiatowego, Województwu Kieleckiemu do zatwierdzenia.

Obowiązująca obecnie ustawa o opiece społecznej, spowodowała samorząd powiatowy do przerzucenia od tej daty, przeważnej części ciężaru z tytułu opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, sierotami i półsierotami, tudzież starcami, staruszkami i innemi kategorjami ludzi potrzebującym i opieki, na właściwe samorządy gminne, przewidując jednak równocześnie w budżecie Sejmiku, dość poważne subwencje na podtrzymanie działalności gmin w tym kierunku.

Postępując w dalszym ciągu po myśli wspomnianej ustawy, Wydział Powiatowy nakłonił Rady Gminne w powiecie do wyłonienia z pośród siebie, oraz powołania z mieszkańców odznaczających się wybitnie znajomością prac społecznych, a przedewszystkiem opiekuńczych, Miejscowych Komisji Opieki Społecznej, składających się z 5-ciu członków, których działalność, oparta na opracowanym przez Wydział Powiatowy, a przyjętym na posiedzeniach Rad Gminnych, jednolitym dla wszystkich Komisji regulaminie, obejmuje całokształt gminnej opieki społecznej, za wyjątkiem organizowania i prowadzenia spraw opiekuńczych, związanych z uruchomianiem i zasadniczem utrzymywaniem zakładów opiekuńczych, dla dzieci, młodzieży i starszych, którą to akcję poprowadzi i nadal samorząd powiatowy. —

Jednocześnie Wydział Powiatowy poczynił zabiegi, by funkcjonujące dotychczas w gminach tymczasowe organizacje opiekuńcze, o których poprzednio wspomniałem, przekazały swoje agendy, wraz z użytkowanymi przez nie, pozostałymi po likwidacji Rady Powiatowej w Sosnowcu i Rady Okr. w Dąbrowie Górniczej, majątkami ruchomymi, nowo powołanym gminnym miejscowym komisjom opieki społecznej.

Wspomniane jednak ostatnio prace reorganizacyjne, nie zostały jeszcz we wszystkich gminach powiatu w zupełności zakończone. —

Wskazówki dla emigrantów, chcących wyjechać do Francji.

Robotnik, chcący otrzymać pracę we Francji, musi zgłosić się osobiście, lub napisać do najbliższego Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy z zapytaniem, czy jest zapotrzebowanie z Francji na robotników jego zawodu.

Państwowe Urzędy Pośrednictwa Pracy rejestrują robotników według zawodu i stosownie do zapotrzebowań, wysyłają ich w terminie oznaczonym do punktów zbornych w Poznaniu lub Mysłowicach ul. Pocztowa Nr 8, gdzie znajdują się urzędnicy Misji Francuskiej; tutaj robotnicy poddawani są oględzinom lekarskim, badaniu zdolności zawodowej poczem, o ile uznani są za zdatnych do pracy, podpisują kontrakty i wysyłani są do Francji na koszt pracodawców w transportach zbiorowych.

Górnicy przyjmowani są do lat 35 o ile są dostatecznie silni i zdrowi, górnicy zawodowi muszą przedstawić świadectwo pracy kopalnianej.

Rolnicy przyjmowani są do lat 45 o ile są dostatecznie silni i zdrowi. Warunki pracy są takie, jak dla robotników francuskich. Robotnicy niekontraktowani zbiorowo, mogą jechać osobno do Francji na koszt własny tylko w tym wypadku, jeżeli pracodawca francuski prześle im wezwania na zasadzie osobistej znajomości lub rekomendacji robotnika, pracującego u tegoż pracodawcy.

Wezwanie powinno zawierać warunki pracy i być zaświadczone przez miejscowe władze francuskie oraz francuskie Ministerstwo Pracy. Bez tego dokumentu Urząd Emigracyjny i konsul francuski nie udzielają wiz.

Obecnie podróż przez Niemcy jest ryzykowna, transporty robotnicze jadą więc drogą morską przez Gdańsk i Dunkierkę. Robotnicy jadący pojedyńczo na wezwanie pracodawcy, obierają zwykle drogę przez Czechy, Austrję i Szwajcarję, która trwa 5 do 7 dni.

Koszta tej podróży są następujące:

Bilet III-ej klasy z Warszawy do Piotrowic (granica polsko-czeska) — 13 fr. zł. płaci się w markach polskich według kursu dnia. Bilet III-ej klasy z Piotrowic do Lundenburga — 26 koron czeskich. Bilet III-ej klasy z Lundenburga do Wiednia — 185.000 kor. austr. Bilet III-ej klasy z Wiednia do Buchs — 25.000 kor. austr. Bilet III-ej klasy z Buchs do Bazylei — 20 frank. szwajc. Bilet III-ej klasy z Bazylei do Paryża 60 fr. franc.

Dzieci do lat 4 jadą bezpłatnie, dzieci od lat 4-ch do 10-ciu płacą połowę.

Za 10 kg. bagażu płaci się:

Z Piotrowic do Wiednia — 10 kor. czesk.

Z Wiednia do Buchs — 60.000 kor. austr.

Z Buchs do Bazylei — 2 fr. szwajc.

W Wiedniu podróżni przesiadają się i jechać muszą dorożką lub tramwajem z dworca północnego, na dworzec zachodni. Dorożka wraz z bagażem do 60 kg. kosztuje około 150.000 koron austrjackich, jazda tramwajem 5.000 koron austr.

Ceny wiz są następujące:

Wiza francuska (Konsulat w Warszawie ul. Aleja Róż Nr. 2) dla robotników — 12.50 fran. franc.

Wiza czecho-słowacka (Konsulat w Warszawie ul. Złota Nr. 4) — 10 kor. czesk.

Wiza austrjacka (Konsulat w Warszawie ul. Koszykowa Nr. 11) — 90.000 kor. austr.

Wiza szwajcarska (Konsulat w Warszawie ul. Smolna Nr. 25) — 2 fr. szwajc.

Wiza Urzędu Emigracyjnego (Warszawa ul. Królewska Nr. 23) dla robotników jadących do Francji — jest bezpłatna.

Dla opłacenia biletu kolejowego do Paryża łącznie z przejazdem do granicy polskiej, dla opłacenia wiz i niezbędnych wydatków, należy posiadać conajmniej 350—400 franków francuskich dla każdej osoby dorosłej.

Odradza się branie z sobą dużych pakunków, których nie można wziąć do wagonu, wobec tego, że bagaż kosztuje bardzo drogo.

Urząd Emigracyjny ostrzega robotników i rodziny robotnicze, aby nie wyjeżdżały bez zaopatrzenia się w dostateczne środki pieniężne, wyżej wyszczególnione władze szwajcarskie nie wpuszczają do Szwajcarji osób, nieposiadających wystarczających środków na dalszą podróż i odsyłają je z powrotem.

W razie jakichkolwiek trudności z braku informacji lub potrzeby przesłania wiadomości do pracodawcy lub rodziny we Francji, robotnicy przejeżdża-

jący przez Wiedeń nie powinni się zwracać do osób prywatnych, które mogą udzielić im błędnych informacji lub też wyzyskać ich, lecz zgłaszać się do **Wydziału** Konsularnego Poselstwa Rzeczypospolitej Polskiej w Wiedniu III Rennweg 1, w którym urzędnicy polscy udzielają robotnikom wszelkich wskazówek i porad.

Zachorowania i zgony na choroby zakaźne w powiecie Będzińskim za okupacji niemieckiej 1916-1918 r.

— Zmudna i mozolna praca jaka przypadła działowi statystycznemu odzwierciadlenia cyfrowych danych w dziedzinie zdrowotności powiatu Będzińskiego w okresie okupacji niemieckiej, gdy powiat dawniejszy podzielony został pod względem administracyjnym na dwa powiaty oddzielone murem granicznym z których jeden podlegał administracjl niemieckiej, drugi — austryjackiej, musimy sobie jednak zdawać z tego sprawę, jak umiejętnie i troskliwie władze okupacyjne niemieckie walczyły z ówczesnemi chorobami zakaźnemi, wybuchającemi żywiołowo z powodu nieodpowiedniego odżywiania się miejscowej ludności wskutek ograniczania spożywania artykułów pierwszej potrzeby, wreszcie powodem był masowy powrót uciekinierów z Rosji, powracających do swych zagród i domostw.

— Niemcy, wytężali swą pracę w kierunku szybkiego tłumienia wszelkiej epidemji ze zrozumiałych zupełnie powodów, nie chodziło im bowiem czy zemrze większa lub mniejsza liczba mieszkańców z danego terenu okupacyjnego, chodziło im głównie o ich własny materjał ludzki przesłany do administrowania terenem okupacyjnym, jak również o to, aby choroby zakaźne nie były przenoszone do ich kraju rodzinnego.

Nie pomogły jednak ich usilne zabiegi w tym kierunku, organizowanie i rozmieszczanie szpitali epidemicznych oraz domów izolacyjnych na terenie całego powiatu, nie dały należytego rezultatu, czego dowodem niżej umieszczona tabela, ilustrująca stan chorób zakaźnych w ówczesnym zmniejszonym powiecie Będzińskim, wykazująca liczbę zachorowań znacznie większą w stosunku do liczby zachorowań w okresie 1921—1923 r. /vide w Sam. Pow. Będzińskiego Nr. 3/ nie mówiąc już o niepomiernie olbrzymiej śmiertelności w stosunku liczbowym i procentowym do ludności i zachorowań.

W ciągu powyższego okresu 1916—1918 roku zachorowało w ówczesnym powiecie Będzińskim na choroby zakaźne 5784 osoby, a mianowicie:

w roku 1916 1277
„ „ 1917 2811
„ „ 1918 do 2 listopada 1696

Przyjmując liczbę ludności ówczesnego powiatu Będzińskiego wraz z miastami, według obliczeń władz okupacyjnych niemieckich wynosiła średnio w powyższem trzechleciu 265.000 osób, co na 1000 mieszkańców przypadało zasłabnięć na choroby zakaźne:

w roku 1916 . . . . 5.6
„ „ 1917 . . . . 10.6
„ 1918 . . . . 6.3

Zasłabnięcia na poszczególne choroby zakaźne w powiecie Będzińskim przedstawiały się następująco:

Zachorowało na:	Trzechlecie 1916-1918	%	1916	1917	1918
Wszelkie choroby zakaźne	5784	100.0	1277	2811	1696
w tej liczbie na:					
Tyfus brzuszny i plamisty	2570	44.5	615	1141	814
Płonicę	573	9.9	363	65	145
Błonicę	280	4.8	132	71	77
Czerwonkę	1660	28.6	159	1395	106
Gruźlicę	681	11.7	—	139	542
Ospę	11	0.3	8	—	3
Inne zakaźne	9	0.2	—	—	9

Obszary	Dur brzusz. i plam.		Czerwonka		Płonica		Błonica		Gruźlica		Ospa		inne	
	Zachor.	zgony	zachor.	zgony	zachor.	zgony	zachor.	zgony	zachor.	zgony	zachor.	zgony	zachor.	zgony
1916 rok.														
Miasta:														
Będzin	79	8	7	—	46	9	17	1	—	—	—	—	—	—
Sosnowiec	266	30	85	8	121	7	72	5	—	—	5	—	—	—
Zawiercie	97	9	23	5	28	5	9	—	—	—	2	1	—	—
Czeladź	40	—	6	—	99	8	23	4	—	—	1	—	—	—
Gminy wiejskie	133	17	38	6	69	10	11	3	—	—	—	—	—	—
Razem	615	64	159	19	363	39	132	13	—	—	8	1	—	—
1917 rok.														
Miasta:														
Będzin	176	12	48	13	3	—	6	—	33	33	—	—	—	—
Sosnowiec	495	41	384	53	24	—	41	4	89	81	—	—	—	—
Zawiercie	145	13	152	12	11	—	7	1	—	—	—	—	—	—
Czeladź	181	4	198	8	23	2	4	—	2	1	—	—	—	—
Gminy wiejskie	144	115	613	71	4	1	13	1	15	14	—	—	—	—
Razem	1141	185	1395	157	65	3	71	6	139	129	—	—	—	—
1918 rok.														
Miasta;														
Będzin	55	3	9	4	6	—	8	2	91	91	—	—	1	—
Sosnowiec	218	27	28	3	102	7	39	7	349	349	1	—	4	2
Zawiercie	164	16	5	—	17	—	7	2	32	32	—	—	1	—
Czeladź	35	5	11	—	8	—	2	—	5	5	—	—	1	—
Gminy wiejskie	342	34	53	9	12	1	21	5	65	65	2	—	2	1
Razem	814	85	106	16	145	8	77	16	542	542	3	—	9	3

Śmiertelność na chroby zakaźne w powiecie Będzińskim w trzechleciu 1916—1918 roku, przedstawia się następująco: (patrz obok)

	Ogółem	%
W trzechleciu 1916—1918	1286	100.0
w roku 1916	136	10.5
„ „ 1917	480	37.3
„ „ 1918	670	52.2

Widzimy z powyższej tabeli, jak, śmiertelność na choroby zakaźne wzmagała się znacznie.

Śmiertelność, na powyższe choroby zakaźne przedstawia się w okresie sprawozdawczym następująco:

PŁAĆCIE PODATKI!

Zmarło na:	Trzechlecie 1916 - 1918	%	1916	1917	1918
Wszelkie choroby zakaźne	1286	100.0	136	480	670
w tej liczbie na:					
Tyfus brzuszny i plamisty	334	25.9	64	185	85
Płonicę	50	3.8	39	3	8
Błonicę	35	2.7	13	6	16
Czerwonkę	192	14.9	19	157	16
Gruźlicę	671	52.43	—	129	542
Ospę	1	0.07	1	—	—
Inne zakaźne	3	0.2	—	—	3

Jak widzimy, wśród chorób wyszczególnionych wyżej, największy procent śmiertelności stanowi gruźlica i tyfus, pozostałe choroby zakaźne odgrywają stosunkowo mniejszą rolę; czerwonka w 1917 roku jak również i tyfus w porównaniu z latami ubiegłemi pochłonęły znaczny odsetek śmiertelności w porównaniu z innemi chorobami zakaźnemi, tyfus wynosił 38.5% w stosunku do ogólnej liczby zgonów w 1917 roku na choroby zakaźne, czerwonka — 32.7%.

Pod względem liczby zachorowań i zgonów na choroby zakaźne za wyżej wymienione trzechlecie Sosnowiec zajmuje pierwsze miejsce.

Z. Rembowski.

Od Administracji.

Szanownych Czytelników „Samorządu Powiatu Będzińskiego“ upraszamy o rychłe wniesienie przedpłaty za kwartał I wzgl. II r. 1924, gdyż w przeciwnym razie będziemy zmuszeni wstrzymać wysyłkę następnego numeru.

Należności za prenumeratę, oraz wszelką korespondencję do Redakcji i Administracji prosimy nadsyłać do Sejmiku Powiatowego, Będzin, ul. Sączewska, gmach Starostwa.

KRONIKA

Nowy podatek komunalny. Na jednem z ostatnich posiedzeń finansowo-budżetowej Komisji rady miejskiej m. st. Warszawy, zatwierdzono wniosek magistratu w sprawie pobierania podatku od niezabudowanych placów w obrębie miasta, w wysokości $1^1/_2$% ich wartości rocznie.

Zmiany personalne. Na miejsce ustępującego pisarza gminy Kromołów Bolesława Bielińskiego, delegowano na czasowo pełniącego obowiązki pisarza gminnego w Kromołowie starszego pomocnika pisarza gminy Łagisza Ludwika Górskiego.

Do gminy Bobrowniki przeniesiono pisarza gminy Łosień Marcina Zasunia na stanowisko pisarza, a na jego miejsce z Bobrownik Ludwika Mertę.

Zjednoczenie Związków Straży Ogniowych w Polsce. W poczuciu ważności sprawy i spotęgowania w Zjednoczonej Polsce obrony przeciwpożarowej przez ujednostajnienie jej działalności, zrzeszenie przeszło 100,000 obywateli pod sztandarem ochotniczych drużyn strażackich, na ogólną liczbę w całej Polsce 2400 straży ogniowych, uznało potrzebę połączenia odrębnych (na terenach b. dzielnic zaborczych) Związków Strażackich w jedną organizację na całe państwo, z siedzibą w Warszawie pod nazwą: „Główny Związek Straży Pożarnych“, kierowany przez Radę Naczelną.

Do Głów. Związku Straży Pożarnych weszły: 1) Związek Florjański z obszaru b. zaboru rosyjskiego (1310 straży); 2) Związek Małopolski we Lwowie (360 straży); 3) Związek Krakowski (150 straży); 4) Związek Wielkopolski na Województwo Poznańskie (150 straży); 5) Związek Pomorski (54 straże); 6) Związek Cieszyński (56 straży). Na prezesa zarządu Głównego Związku, Rada Naczelna w drodze wyborów powołała p. Bolesława Chomicza prezesa b. Związku Florjańskiego, na stanowisko zaś p. o. naczelnika Związku — p. B. Pachelskiego, naczelnika tegoż Związku.

Metryki z Rosji. Ministerstwo Spraw Zagranicznych zawiadamia, że w podaniach o wydobycie n Rosji metryk lub wypisów z ksiąg stanu cywilnego, zależy podawać imiona rodziców osób, których metryki są potrzebne, dokładnie oznaczać, w jakiego wyznania księgach figuruje dana osoba, oraż w jakiej parafji jest zapisana.

Nowi sołtysi. Zgodnie z istniejącymi przepisami, powołani zostali we wsi Bobolice, gminy Niegowa na stanowisko sołtysa Michał Bacior, na jego zastępcę Fabjan Gołuchowski, we wsi Toporowice gminy Mierzęcice na sołtysa Piotr Kocot, na jego zastępcę Maciej Błach.

Podania do konsulatów. Wobec tego, że wiele podań firm polskich z zapytaniami o firmy zagraniczne napływa do Konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej bez ostemplowania, Centralny Związek Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów, na podstawie wyjaśnień Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Ministerstwa Przemysłu i Handlu, podaje do wiadomości, że podania do placówek zagranicznych należy zawsze składać z opłatą stemplową, która od 1-go marca r. b. wynosi do 3.800.000 mk. od podania zwyczajnego.

Jakie władze państwowe mogą nadawać obywatelstwo polskie? Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało nowe przepisy regulujące kompetencje władz w sprawie o nadawanie obywatelstwa polskiego.

Według tego nowego rozporządzenia należy do kompetencji Ministerstwa nadawanie i odmawianie obywatelstwa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, oraz nadawanie obywatelstwa w przypadkach, w których proszący nie uczynił zadość warunkom ustawy.

O ile petent posiada wszystkie warunki ustawą przepisane, oraz o ile zachowanie się proszącego, nie budzi pod względem moralnym wątpliwości, kompetentnym do nadawania obywatelstwa jest Urząd Wojewódzki.

Wyjazdy do Francji. Konsulat polski w Strasburgu nadesłał nam zawiadomienie następujące:

„Dużo polaków przybywa nielegalnym sposobem do Francji licząc na pobłażliwość władz francuskich, że im pozwolą wyrobić sobie pasporty w jednym z konsulatów polskich we Francji, i że tym sposobem będzie uregulowana ich sytuacja. Dotychczas władze francuskie w dużej mierze tolerowały tę nielegalną emigrację.

Ta pobłażliwość władz francuskich jednakże się skończyła, gdyż jej nadużywano.

Osoby nielegalnie przybywające obecnie do Francji, będą natychmiast odstawiane z powrotem do granicy. Chcąc przybyć do Francji, trzeba uzyskać wizę polskiego pasportu w konsulacie francuskim na podstawie świadectwa pracy, zalegalizowanego przez burmistrza tej miejscowości Francji, do której petent się wybiera.

Konsulat ostrzega osoby nierozważnie wybierające się w podróż po pracę do Francji, ażeby im zaoszczędzić nieprzyjemności, biedy i dużych zbytecznych kosztów".

Jeszcze jedno miasto... w Polsce, które posiada dużo wolnych lokali mieszkalnych i ogłasza je za pomocą wywieszanych na ulicach tablic. Tym miastem jest Krotoszyn w Poznańskiem.

Kto korzysta z ulg w opłatach za paszporty zagraniczne. Według otrzymanych wiadomości o podwyżce opłaty za paszporty zagraniczne, uzupełnić należy wyjaśnieniem, że kupcy, udający się w sprawach handlowych, artyści, literaci, oraz dziennikarze, wyjeżdżający w sprawach kulturalno-artystycznych, dalej młodzież, pragnąca studjować zagranicą, wreszcie chorzy, korzystać będą z ulg w opłacie paszportów, a konieczne wyjazdy zagranicę nie będą utrudniane. (Mon. Pol. Nr. 57/24)

Z prowincji.

Z Bobrownik.

(z) Energiczny kierownik tutejszej publicznej szkoły powszechnej pan W. Smołka, zorganizował w roku ubiegłym komplety kursów dla dorosłych. Z chwilą przejęcia kierownictwa i subsydjowania istniejących podobnych kursów dla dorosłych na terenie powiatu Będzińskiego przez Komisję Oświaty Pozaszkoloej Wydziału Powiatowego Sejmiku Będzińskiego, kursa te przeszły pod techniczny nadzór powyższej komisji.

Słuchaczów uczęszcza na kurs dla dorosłych w Bobrownikach 58 osób, w tem 28 osób w I komplecie i 30 — w II-im. Wykłady odbywają się codziennie w godzinach wieczorowych, dla każdego kompletu przeznaczone są dnie specjalne, ponadto w niedziele urządzane są wspólnie dla obydwuch kompletów pogadanki, które cieszą się dużem zainteresowaniem oraz utworzono chór pod kierunkiem p. Stanisława Kubańskiego.

Wobec zrozumienia potrzeby oświaty przez miejscowe społeczeństwo, otwarto t. zw. ognisko oświatowe, przy którem zorganizowano kółko śpiewacze, kółko oświatowe, kółko amatorskie, kursy dla dorosłych oraz bibliotekę Koła P. M. S. i M. Wyz. Rel. i Ośw. Publ.

Biblioteka czynna jest w niedziele i środy w godzinach popołudniowych.

Z Wilna. Urząd delegata rządu wystosował do wydziałów sejmików powiatowych odezwę o nadesłanie materjałów informacyjnych w sprawie przekazania na rzecz samorządów mienia b. rosyjskich instytucji samorządowych, z podaniem szczegółów, w czyjem władaniu był i w czyjem jest obecnie posiadaniu majątek wymienionych instytucji.

Według obliczeń okręgowej inspekcji pracy, zniżka kosztów utrzymania w Wilnie za czas od d. 1 do d. 5 marca wynosiła około 0,3 proc.

Z Łagiszy.

(r) W dniu 2-im stycznia r. b. zawdzięczając Komisji Oświaty Pozaszkolnej Sejmiku Będzińskiego, oraz zasłużonemu kierownikowi tutejszej publicznej szkoły powszechnej p. B. Rysowskiemu, uruchomiono Ognisko Oświatowe, przy którem odbywają się wykłady dla dorosłych.

Lokal, w którym mieści się ognisko, zajmuje dwie obszerne sale w b. szkole kopalnianej, obecnie powszechnej, oświetlanych elektrycznością.

Na kursa powyższe uczęszcza 119 słuchaczów w tem 75 mężczyzn i 44 kobiety, podzielonych na cztery komplety, odpowiadające I-mu, IV-mu, V-mu i VI-mu stopniowi nauczania. Wykłady na kursach odbywają się codziennie od godz. 6-ej do 9-ej wiecz. Na każdym stopniu wykładowym w ciągu tygodnia jest 9 godzin tygodniowych, a mianowicie: 3 języka polskiego, 3 arytmetyki z geometrją i 3 innych przedmiotów. Ponadto urządzono świetlicę, biblioteczkę, oraz chór czterogłosowy pod kierunkiem kierownika Ogniska p. B. Rysowskiego, oraz odczyty wygłoszone przez tegoż „O prawach i obowiązkach obywateli“ i „Co może być wewnątrz ziemi„ i D-ra Pęskiego z dziedziny hygjeny popularnej. Pod względem wieku, wyznania, płci i zatrudnienia, przedstawią niżej uwidocznione tablice statystyczne, obejmujące wszystkich słuchaczy wciągniętych na listy obecności w Łagiszy.

	Ogółem	ROK URODZENIA									WYZNANIE		
		14 lat	15 lat	16 lat	17 lat	18 lat	19 lat	20--24 lat	25--29 lat	powyżej 30 lat	katolickie	mojżesz.	inne
Mężczyźni	73	—	—	4	6	16	12	23	10	2	73	—	—
Kobiety	46	—	—	5	7	12	10	10	1	1	46	—	—
Razem	119	—	—	9	13	28	22	33	11	3	119	—	—

	ZATRUDNIENI						bez zajęcia lub przy rodzinie	wśród słuchaczy było pracowników samorządowych
	W rolnictwie ogrodnictwie i t. p.		w rzemiośle i przemyśle	w handlu	służba domowa stróże, woźni i t. p.	w innych zawodach		
	rolników samodzielnych	robotników rolnych						
Mężczyźni	1	—	65	—	—	—	7	—
Kobiety	—	—	9	—	1	17	19	—
Razem	1	—	74	—	1	17	26	---

W ognisku oświatowem jest czytelnia czynna stale przed rozpoczęciem wykładów, dla której prenumerowane są pisma kilku kierunków politycznych, koło oświatowe jest obecnie w stadjum organizacji.

Ogół ludności miejscowej oraz słuchacze kursów są bardzo życzliwie usposobieni względem kursów i ogniska, natomiast miejscowa inteligencja zachowuje się biernie.

Sprostowanie.

W numerze 3-im „Samorządu Powiatu Będzińskiego„ mylnie wydrukowano w dziale urzędowym w wyciągu 187-go protokułu posiedzenia Wydziału Powiatowego pozycja 19

Treść brzmieć winna: „zatwierdzić uchwałę zebrania gminnego gminy Koziegłowy z dnia 19. XII. 1923 r. w sprawie wprowadzenia na rzecz gminy podatku od brania polowania, po 10 groszy z 1 hektara“.

Maszyny do szycia, pisania broń i amunicja

Stale na składzie, części składowe do maszyn oraz przybory myśliwskie.

Zakład mechaniczno-reperacyjny

I. BRZOZOWSKI i S<u>KA</u>

Sosnowiec **ul. Modrzejowska 3**

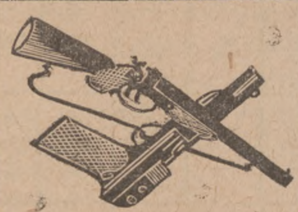

Ceny konkurencyjne. Ceny konkurencyjne.

ADAM HESSE

Przedsiębiorstwo blacharsko-dekarskie
SOSNOWIEC-POGOŃ
ŚREDNIA 17

Wykonywa:

Krycie kościołów i wież, kopuł oraz dachów wszelk. rodzaju blachą i tekturą smołowcową.

Stale posiada na składzie:

Wanny, Nasiadówki, Kociołki, Wiadra, Wanienki dziecinne, Kosze do węgla i t. p. naczynia

Wynajmuje:

Wanny i nasiadówki.

CENY UMIARKOWANE

DRUKARNIA HANDLOWA

własn. Powiatowego Związku Komunal. powiatu Będzińskiego
SIEMIANOWICE
Tel. 1114 • ks. Stabika 2

Wykonywuje:

Blankiety firmowe • Rachunki • Koperty • Karty pocztowe i firmowe • Księgi Handlowe • Formularze Rejestry • Kosztorysy • Cenniki i Kwitarjusze oraz wszelkie roboty wchodzące w zakres drukarstwa i introligatorstwa

Wykonanie szybkie i gustowne / Ceny umiarkowane.

Zamówienia przyjmuje się w biurze drukarni oraz w kancelarji Wydziału Powiatowego Sejmiku Będzińskiego w Będzinie, gmach Starostwa.

Wydawca Wydział Powiatowy Sejmiku Będzińskiego. Tłoczono w „Drukarni Handlowej" własność Pow. Zw. Kom. pow. Będzińskiego w Siemianowicach. Redakcja i Administracja: Gmach Starostwa w Będzinie.